

Krátkodobé líbánky NATO-Rusko

nsarchive.gwu.edu/briefing-book/russia-programs/2024-04-04/short-lived-nato-russia-honeymoon

Setkání mezi generálním tajemníkem NATO Manfredem Woernerem a ruským prezidentem Borisem Jelcinem v Chateau du Stuyvenbergh, 9. prosince 1993. Zleva ruský ministr zahraničí Andrey Kozyrev, ruský ministr obrany Pavel Gračev, Jelcin a Woerner.

Nové důkazy o velkých nadějích z let 1992-1995

Dokumenty zahrnují přepisy generálního tajemníka NATO s vůdci ruského parlamentu, ministra obrany USA s delegací Dumy na vysoké úrovni a zprávy o ruském ministru obrany na společných americko-ruských cvičeních.

Ruská delegace na Capitol Hill

V rámci týdenní návštěvy Spojených států se členové ruské dumy setkali s Thomasem Foleyem a dalšími ve Washingtonu. Předseda DC Foley odpovídal ze své kanceláře na otázky týkající se vyšetřování Whitewater a vztahů s Ruskem. Pan Derbenev poskytl podklady k návštěvě ruské delegace . Popsal také roli předsedy v ruské dumě .

Návštěvy Fort Riley a letecké základny Whiteman

Obrázky níže zobrazují ministra obrany Williama J. Perryho a generála Pavla Gračeva, ruského ministra obrany, jak navštěvují společné americko-ruské vojenské cvičení Peacekeeper 95 ve Fort Riley v Kansasu a prohlížejí si americké bombardéry na letecké základně Whiteman. (AFB) v Missouri ve dnech 27. a 28. října 1995. Oba vůdci obrany také současně odpálili výbušninu ničící silo mezikontinentálních balistických raket poblíž základny Whiteman.

Zdroj: dvidshub.net

Perry a Grachev na setkání Peacekeeper 95.

Grachev pronáší projev ve Fort Riley v Kansasu.

Grachev dostává dárek během své prohlídky letecké základny Whiteman.

Perry a Grachev na setkání Peacekeeper 95.

Grachev čelí médiím.

Náměstek ministra obrany pro mezinárodní bezpečnostní politiku Ashton B. Carter informuje Gracheva a Perryho při letu do Kansasu.

Pavel Gračev

Washington, DC, 4. dubna 2024 – Nejvyšší představitelé NATO a USA vypracovali dohody o spolupráci s vysokými ruskými vůdci včetně ministra obrany nově nezávislé Ruské federace během tří let dialogu na vysoké úrovni a praktického zapojení v letech 1992 až 1995, podle dříve tajných ruských a amerických dokumentů, které dnes zveřejnil Národní bezpečnostní archiv Univerzity George Washingtona.

U příležitosti 75. výročí podpisu Smlouvy o NATO v dubnu 1949 nová publikace osvětuje až příliš krátké období úzké spolupráce USA, NATO a Ruska v oblasti bezpečnosti v 90. letech, která dramaticky snížila jaderné zbraně a rizika, zabývala se udržováním míru, výzvy na Balkáně a naději na případnou integraci Ruska do Evropy a partnerství s NATO.

Dokumenty popisují společná americko-ruská mírová cvičení ve Fort Riley v Kansasu, průlomová porozumění při vyjednávání smluv a setkání myslitelů o budoucí bezpečnosti Evropy s vůdci Nejvyššího sovětu Ruska a jeho nástupce Dumy. V souvislosti s válkou Ruska proti Ukrajině nové důkazy zdůrazňují tragédií nevyjetých silnic a nenaplněné naděje.

Dokumenty zahrnují poprvé zveřejněný ruský přepis dlouhého rozhovoru generálního tajemníka NATO Manfreda Woernerem v Moskvě s předsedou Nejvyššího sovětu Ruslanem Khasbulatovem v únoru 1992, kde Woerner nastíňuje vizi NATO pro Evropu jako „nové bezpečnostní prostředí z [Ural] k Atlantiku ... postavený na třech pilířích“: helsinský proces, evropské hospodářské společenství a NATO – pohled velmi blízký pohledu Ruska.

Chasbulatov stál na tanku s Borisem Jelcinem navzdory puči zastánci tvrdé linie v srpnu 1991 proti demokratickým reformám v Sovětském svazu a spolupracoval s Jelcinem na rozpuštění SSSR v prosinci 1991. Vůdce Nejvyššího sovětu byl ještě rok nebo více daleko od své vlastní politické konfrontace s Jelcinem, boj o moc, který by skončil strašně, kdyby Jelcin ostřeloval jeho parlament. Ale tito Rusové nevěřili, že prohráli studenou válku; spíše se považovali za vítěze nad komunistickým systémem a za vůdce velmoci, která si zaslouží vzájemný respekt ze strany Západu a je na cestě k evropské integraci.

Dokumenty také obsahují dramatickou poznámku ministra obrany USA Williama Perryho SECRET/EYES ONLY prezidentu Clintonovi, v níž vypráví tři dny strávené s ruským ministrem obrany Pavlem Gračevem v říjnu 1995. Perry řekl, že prvních sedm hodin v Pentagonu bylo „docela napjatých“, ale že návštěva do Fort Riley sledovat společná americko-ruská mírová cvičení byla „ohromujícím úspěchem“, což vedlo k dohodě o společných silách pro obnovu Bosny, po níž Grachev a Perry společně stiskli „dvojitý klíč!“ který vyhodil do povětří silo amerického Minutemanu na letecké základně Whiteman v Missouri.

Nastala další krátkodobá období spolupráce NATO-Rusko, zejména po útocích na USA z 11. září, kdy Ruská federace usnadnila tranzit a dodávky jednotek USA a NATO přes Rusko a Střední Asii do Afghánistánu ve snaze Al-Káida. Vrcholem bylo v květnu 2002 svolání Rady NATO-Rusko v Bruselu. Toto období spolupráce a důvody jejího ukončení zbývá zdokumentovat. Sledujte budoucí příspěvky na toto téma z Národního bezpečnostního archivu.

Dokumenty

Dokument 1

Memorandum o rozhovoru mezi generálním tajemníkem NATO Manfredem Woernerem a předsedou Nejvyššího sovětu Ruska Ruslanem Khasbulatovem
25. února 1992

Zdroj

Státní archiv Ruské federace, Fond 10026, Opis 5, delo 453

Při své první návštěvě nově nezávislého Ruska se generální tajemník NATO Manfred Woerner setkává s předsedou ruského parlamentu Ruslanem Khasbulatovem, aby hovořili o budoucnosti evropské bezpečnosti a o spolupráci NATO-Rusko. Rozhovoru je

přítomen generál Konstantin Kobets, který podporoval Jelcina během srpnového převratu v roce 1991 a v září 1991 byl krátce jmenován ruským ministrem obrany.

Woerner hovoří o společných zájmech Ruska a NATO, všímá si hlubokého zájmu NATO pomoci Rusku „vzkvétat“ a vyjadřuje ochotu NATO pomoci s výzvou konverze obranného průmyslu. Svou vizi budoucí evropské bezpečnosti představuje termíny, které jistě odpovídají vizi jeho ruských partnerů: „Chceme vybudovat Evropu, která bude obývat nové bezpečnostní prostředí od [Uralu] po Atlantik. Bude to jednotné euroatlantické společenství postavené na třech pilířích. Prvním pilířem je Helsinský proces, druhým Evropské společenství, které vytvoří základ pro solidní politickou budoucnost našeho společenství, a třetím pilířem je NATO.“

V reakci na to Khasbulatov a Kobets hovoří o výzvách a těžkostech ruské transformace a nedostatku ubytování pro vojáky, zejména důstojníky vracející se z východní Evropy. Khasbulatov říká Woernerovi, jak snížení výdajů na obranu pomohlo ruským ekonomickým reformám, a řekl, že „věří, že příspěvek Severoatlantické aliance je velmi významný, a také doufáme, že budeme pokračovat v cestě snižování počtu jaderných zbraní“.

dokument 2

Memorandum o rozhovoru mezi ministrem obrany USA Williamem Perrym a předsedou ruské dumy Ivanem Rybkinem

8. března 1994

Zdroj

Státní archiv Ruské federace, Fond 10100, Opis 3, delo 5

Nový předseda Dumy Ivan Rybkin (z Agrární strany) vede ruskou parlamentní delegaci na vysoké úrovni, která navštívila Washington v březnu 1994. Toto je Duma, která byla zvolena nacionalistickou pluralitou v prosinci 1993 a odmítla radikální ekonomické reformy. Delegace Dumy se setkává s několika představiteli Clintonovy administrativy a členy Kongresu USA, včetně senátorů Sama Nunna a Richarda Lugara, kteří již byli autory klíčové legislativy o kooperativním snižování hrozeb, které financovaly denuklearizaci bývalých sovětských republik a vlastní ruské omezování zbrojení.

Toto memorandum o rozhovoru s ministrem obrany Williamem Perrym ukazuje ochotu obou stran spolupracovat na mnoha důležitých vojenských a bezpečnostních otázkách, jako je snížení počtu jaderných zbraní ve smlouvě START, pokračující úsilí o zabránění

šíření jaderných zbraní, probíhající síť Partnerství pro mír pro vojenskou spolupráci a mírovou spolupráci v Bosně.

Za ruskou stranu jsou přítomni Sergej Jušenkov, předseda ruského výboru pro obranu dumy, a Vladimir Lukin, předseda zahraničního výboru dumy (bývalý velvyslanec ve Washingtonu). Perry hovoří o výhodách programu Partnerství pro mír pro Rusko. Rybkin hovoří na podporu PfP a říká, že „sdílí cíle a záměry“ programu. Lukin souhlasí, ale říká, že optika „prodeje v Rusku“ není dokonalá. Navrhuje, že „bychom tento program měli oznámit společně a pozvat každého, kdo se ho chce zúčastnit“. Lukin také zdůrazňuje potřebu větších konzultací a koordinace v bývalé Jugoslávii, s čímž Perry plně souhlasí.

Dokument 3

Memorandum ministra obrany Williama Perryho prezidentu Clintonovi, Předmět: Zvláštní obranná zpráva

27. října 1995

Zdroj

Úřad ministra obrany, Národní bezpečnostní archiv FOIA

Ministr Perry informuje prezidenta Clintonu o „průlomové zkušenosti“ s ruským ministrem obrany Pavlem Gračevem, který přijel z Ruska sledovat společné americko-ruské vojenské manévrování. Tato cvičení nazvaná „Peacekeeper“ a konaná ve Fort Riley v Kansasu měla připravit ruské jednotky na účast v mírových operacích NATO v Bosně. Perry mluví o změně v Grachevově chování a postavení během tří dnů, když se vzdálil z „docela napjatých“ sedmihodinových schůzek ve Washingtonu, během letu měl dlouhý rozhovor jeden na jednoho s Perrym, sledoval společné manévrování v Kansas, setkal se s vojáky a pak cestoval s Perrym do Missouri, aby vyhodil do povětří silo Minutemanu.

Perry říká prezidentovi, že „návštěva Fort Riley byla ohromným úspěchem“. Dosáhl průlomu v účasti Ruska na mírových operacích NATO v Bosně a ve složité otázce stavu jednotek „boků“ při jednáních konvenčních sil v Evropě. Navíc, když se Grachev dostal na leteckou základnu Whiteman, podle Perryho, „Grachev a já jsme společně stiskli spoušť (dvojitá klávesa!), která odpálila silo amerického Minutemanu [...], plně pochopil historickou symboliku tohoto činu. Ruský ministr obrany na americké půdě. Mluvil emotivně o tom, aby jeho děti a vnoučata pochopili a zapamatovali si význam tohoto dne.“

Dokument 4

Ručně psaný vzkaz od náměstka ministra zahraničí Strobe Talbotta ministrovi obrany Williamu Perrymu

27. října 1995

Zdroj

Ministerstvo zahraničí, Národní bezpečnostní archiv FOIA

Talbott posílá tuto ručně psanou poznámku Perrymu hodinu poté, co mu ministr obrany USA zavolal z Fort Riley se zprávou o společných americko-ruských mírových manévrech a o jeho „převratných“ průlomech s ruským ministrem obrany Gračevem v jednáních o Bosně a CFE. Stejně jako Perry vidí i Talbott význam tohoto okamžiku: „Mám podezření, že za deset let to budu cítit stejně: je to nesmírně významný a pozitivní vývoj s důsledky daleko za hranicemi Bosny. Celkově může být vaše potresení rukou s Grachevem jedním z těchto kritických bodů v historii.“ (Talbottovo podtržení)

související odkazy

Jelcin ostřeloval parlament před 30 lety

4. října 2023

Rozšíření NATO: Co Jelcin slyšel

16. března 2018

Rozšíření NATO – The Budapest Blow Up 1994

24. listopadu 2021

Nunn-Lugar 25. výročí ukazuje, že kooperativní bezpečnost fungovala

12. prosince 2016

Jaderné zbraně a Ukrajina

5. prosince 2019

Kazachstán a Nunn-Lugar: úspěšný příběh o nešíření

29. srpna 2015